שֶׁלֹּא יִסָּתְמוּ הַנְּקָבִים נוֹתְנִים בָּהֶם קֵיסָמִים, (סט) מֻתָּר לָצֵאת בָּהֶם. וְהוּא הַדִּין אִם נוֹתְנִין חוּטִים בְּאוֹתָם נְקָבִים, שֶׁמֻּתָּר לָצֵאת בָּהֶם אִם אֵינָם צְבוּעִים, * ח אֲבָל אִם הֵם (ע) צְבוּעִים אָסוּר: **כא** ט יוֹצְאָה אִשָּׁה רְעוּלָה, וְהוּא שֶׁמְּעֻטֶּפֶת כָּל רֹאשָׁהּ (עא) חוּץ מֵהַפָּנִים*): **כב** (עב) י פּוֹרֶפֶת (פֵּרוּשׁ, קוֹשֶׁרֶת) בְּשַׁבָּת עַל הָאֱגוֹז וְעַל הָאֶבֶן (עג) כ שֶׁיִּחֲדָתוֹ לְכָךְ וְיוֹצֵאת בּוֹ, אֲבָל עַל הַמַּטְבֵּעַ אָסוּר לִפְרֹף בְּשַׁבָּת, דְּלָאו בַּר טִלְטוּל הוּא (עד) וְלֹא מְהַנֵּי בֵּיהּ יִחוּד. ל וְאִם (עה) פְּרָפָהּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת, מֻתָּר לָצֵאת בּוֹ בְּשַׁבָּת: **כג** מ אִם הָיְתָה צְרִיכָה לְהוֹצִיא אֱגוֹז לִבְנָהּ וּפְרָפָה עָלָיו כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ, אִם לִרְשׁוּת הָרַבִּים (עו) אָסוּר, וְאִם לְכַרְמְלִית מֻתָּר: **כד** נ יוֹצְאָה (יג) (עז) בְּאֶבֶן תְּקוּמָה (פֵּרֵשׁ הֶעָרוּךְ (ערך אבן תקומה), אֶבֶן יְדוּעָה שֶׁכְּשֶׁהִיא עַל אִשָּׁה לֹא תַפִּיל), וּבְמִשְׁקָל שֶׁשְּׁקָלוֹ כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁלֹּא תַפִּיל, (עח) וַאֲפִלּוּ לֹא נִתְעַבְּרָה עֲדַיִן: **כה** ס אָסוּר לְאִשָּׁה שֶׁתַּעֲבִיר בְּשַׁבָּת (עט) סָרָק עַל פָּנֶיהָ, * מִשּׁוּם צוֹבֵעַ. וּמִטַּעַם זֶה אֲסוּרָה (פ) ע לִכְחֹל בְּשַׁבָּת, וּמִטַּעַם זֶה

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ח שָׁם מֵהָא דַּאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל. ט שָׁם בַּמִּשְׁנָה. *) (כֵּן הוּא בַּטּוּר שֶׁלְּפָנֵינוּ, אֲבָל בְּרַשִׁ"י (שם ד"ה יוצאות) וּבֶעָרוּךְ (ערך ערב ד) חוּץ מֵהָעֵינַיִם). י שָׁם בַּמִּשְׁנָה. כ שָׁם בַּגְּמָרָא (ע"ב) וּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י שָׁם (ד"ה אתאן). ל רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י"ט (ה"ב) לְנֹסַח הַטּוּר וּבֵית יוֹסֵף (ד"ה וקושרת) בְּשֵׁם סִפְרֵי הָרַמְבַּ"ם הַחֲדָשִׁים (הגהות מיימוניות אות ק). מ שָׁם בַּגְּמָרָא בַּעְיָא וְלֹא נִפְשְׁטָה וְתֵיקוּ דְּאוֹרַיְתָא לְחֻמְרָא וּדְרַבָּנָן לְקֻלָּא, הָרִי"ף (ל.) וְהָרֹא"שׁ (פ"ו סי' טז). נ שָׁם ס"ו (ע"ב). ס שָׁם צ"ה (ע"א). ע שָׁם צ"ד (ע"ב) בַּמִּשְׁנָה.

בְּאֵר הֵיטֵב

כד (יג) **בְּאֶבֶן תְּקוּמָה.** פֵּירֵשׁ הַטּ"ז (ס"ק יג) שֶׁהוּא שְׁטֶערִי"ן שׁוּ"ס שֶׁנּוֹשְׂאִים נָשִׁים מְעֻבָּרוֹת:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּסִימָן ש"ח סָעִיף י"א, (נו) בְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה לֹא נִתְבַּטֵּל שֵׁם כְּלִי מִמֶּנָּה עַד שֶׁיִּנָּטְלוּ שְׁנֵיהֶם, דְּהַיְנוּ חַדָּהּ וְעֻקְצָהּ. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן יִחוּד מֵעֶרֶב שַׁבָּת לִכְלֵי עָלְמָא מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בְּמַחַט נְקוּבָה וְנִטְּלוּ שְׁנֵיהֶם: **כ** (סט) **מֻתָּר לָצֵאת בָּהֶם.** דְּאוֹרְחָא (נז) בְּהָכִי וְלָאו מַשּׂוֹי הוּא: (ע) **צְבוּעִים אָסוּר.** דַּחֲשׁוּבִין הֵן, וְדִילְמָא שָׁלְפָא וּמַחַוְיָא. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר, דַּאֲפִלּוּ בִּצְבוּעִין אֵין לֶאֱסֹר כִּי אִם בִּבְתוּלָה שֶׁדַּרְכָּהּ לִהְיוֹת אָזְנֶיהָ מְגֻלּוֹת, אֲבָל בִּנְשׂוּאָה שֶׁדַּרְכָּהּ לִהְיוֹת אָזְנֶיהָ מְכֻסּוֹת בְּקִשּׁוּרִין, אֵין דַּרְכָּהּ לִהְיוֹת שָׁלְפָא וּמַחַוְיָא, דִּטְרִיחָא לָהּ מִלְּתָא, וּכְמוֹ לְעִנְיַן נְזָמִים לְעֵיל בְּסָעִיף ח'. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אבל) שֶׁבֵּאַרְתִּי, דִּלְדַעַת כַּמָּה רִאשׁוֹנִים גַּם בִּנְשׂוּאָה אָסוּר בְּחוּטִין צְבוּעִין: **כא** (עא) **חוּץ מֵהַפָּנִים.** בֶּעָרוּךְ (ערך ערב ד) וּבְרַשִׁ"י (סה. ד"ה יוצאות) אִיתָא (נח) חוּץ מֵהָעֵינַיִם, וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּגַם זֶה דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ הוּא: **כב** (עב) **פּוֹרֶפֶת וְכוּ'.** וְהַיְנוּ (נט) שֶׁמִּתְעַטֶּפֶת בְּטַלִּית שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשָׁהּ הָאֶחָד רְצוּעָה, וְקוֹשֶׁרֶת אֶבֶן אוֹ אֱגוֹז בְּרֹאשָׁהּ הַשֵּׁנִי, וְכוֹרֶכֶת הָרְצוּעָה בָּאֶבֶן אוֹ בָּאֱגוֹז שֶׁלֹּא יִפֹּל הַטַּלִּית מֵעָלֶיהָ. (ס) וְלֹא מִיחַזֵּי כְּמִי שֶׁמִּתְכַּוֶּנֶת לְהוֹצִיא הָאֶבֶן אוֹ הָאֱגוֹז, דְּנוֹדָע לַכֹּל שֶׁהִיא צְרִיכָה לְכָךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּגַרְגֵּר מֶלַח דִּבְסָעִיף ט"ו, שֶׁאֵין הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁהִיא צְרִיכָה לְכָךְ, וְלָכֵן יֵשׁ אוֹמְרִים שָׁם דְּמִשּׁוּם הָכִי אָסוּר: (עג) **שֶׁיִּחֲדָתוֹ לְכָךְ.** מִבְּעוֹד יוֹם, דְּאִי לָאו הָכִי גַּם הָאֶבֶן מֻקְצֶה כְּמוֹ מַטְבֵּעַ. (סא) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמַיְירֵי כְּשֶׁהָאֶבֶן עֲגֻלָּה, דְּאוֹרְחָא בְּהָכִי לִפְרֹף עָלָיו, לָכֵן מְהַנֵּי בָּהּ יִחוּד אֲפִלּוּ רַק לְשַׁבָּת אַחַת, אֲבָל אִם אֵינָהּ עֲגֻלָּה, לֹא מְהַנֵּי בָּהּ יִחוּד לְשַׁבָּת אַחַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"ח סָעִיף כ"ב, אֶלָּא אִם כֵּן יִחֲדָהּ לְכָךְ לְעוֹלָם, וְזֶה מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בְּמַטְבֵּעַ, וּכְדִלְקַמֵּיהּ: (עד) **וְלֹא מְהַנֵּי בֵּיהּ יִחוּד.** הַיְנוּ לְשַׁבָּת אַחַת, אֲבָל אִם יִחֲדָהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעִנְיָן זֶה לְעוֹלָם גַּם בְּמַטְבֵּעַ מְהַנֵּי, דְּשׁוּב אָזִיל מִנֵּהּ אִסּוּר טִלְטוּל [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק מז) וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: (עה) **פְּרָפָהּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת.** דְּמַעֲשֶׂה (סב) מוֹעִיל לְבַטֵּל מִנֵּהּ שֵׁם מֻקְצֶה: **כג** (עו) **אָסוּר.** מִדְּרַבָּנָן (סג) לַעֲשׂוֹת כֵּן, אַף שֶׁהוּא דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ וְאֵין דֶּרֶךְ הוֹצָאָה בְּכָךְ, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאָה כִּמְעַרֶמֶת לְהוֹצִיא בְּשַׁבָּת. וְדַע דְּאֵלּוּ שְׁתֵּי הַסְּעִיפִים אַף דְּמַיְירֵי בְּאִשָּׁה, הוּא הַדִּין בְּאִישׁ [אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק לה)]: **כד** (עז) **בְּאֶבֶן תְּקוּמָה.** הַיְנוּ מַה שֶּׁאָנוּ קוֹרִין שְׁטֶערִי"ן שׁוּ"ס, שֶׁנּוֹשְׂאִין נָשִׁים מְעֻבָּרוֹת [ט"ז (ס"ק יג)]. וּבְבֵאוּר מַהֲרְשַׁ"ל עַל הַסְּמַ"ג (לאוין סה), כָּתַב הַמַּעְתִּיק שֶׁמָּצָא שֶׁהוּא אֶבֶן חָצָץ וְחָלָל בְּתוֹכוֹ, וְאֶבֶן קָטָן בְּתוֹךְ הֶחָלָל כְּעִנְבָּל בְּזוּג, וְכֵן נִבְרָא, וְהֵבִיאוֹ בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק לח). וְהַמִּנְהָג שֶׁשּׁוֹקְלִין אֵיזֶה דָּבָר כְּנֶגֶד הָאֶבֶן תְּקוּמָה, שֶׁהוּא גַּם כֵּן מוֹעִיל, וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב וּבְמִשְׁקָל שֶׁשְּׁקָלוֹ כְּנֶגְדּוֹ. וְאִיתָא בְּשַׁ"ס (סו:) וְהוּא דְּאִיכַּוַּן וּתְקַל, דְּהַיְנוּ שֶׁנִּמְצָא הַחֵפֶץ מֵאֵלָיו מְכֻוָּן לְמִשְׁקַל הָאֶבֶן, וְלֹא חִסְּרוּ מִמֶּנּוּ אוֹ הוֹסִיפוּ עָלָיו לְכַוְּנוֹ, אָז יֵשׁ לוֹ סְגֻלָּה זוֹ. וְהַטַּעַם בְּכָל זֶה לְהַתִּיר, מִשּׁוּם דְּהוּא כְּקָמֵיעַ מֻמְחֶה: (עח) **וַאֲפִלּוּ וְכוּ'.** אֶלָּא (סד) שֶׁחוֹשֶׁשֶׁת שֶׁמָּא תִּתְעַבֵּר וְתַפִּיל [גְּמָרָא (שם)]: **כה** (עט) **סָרָק.** הוּא צֶבַע אָדֹם. וּבְתוֹסֶפְתָּא (פי"ב ה"י) אִיתָא, שֶׁלֹּא תְּקַנֵּחַ פָּנֶיהָ בְּבֶגֶד שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָרָק. וּמַשְׁמַע, אַף עַל גַּב דְּלֹא מִתְכַּוֶּנֶת לִצְבִיעָה פְּסִיק רֵישָׁא הוּא, וְטַעַם הַדָּבָר, (סה) כֵּיוָן דְּאִשָּׁה דַּרְכָּהּ בְּכָךְ לְיַפּוֹת אֶת עַצְמָהּ עַל יְדֵי צְבִיעַת פָּנִים מִיחַזֵּי שַׁפִּיר כְּצוֹבֵעַ, אֲבָל אִישׁ שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ לֹא מִקְּרֵי צוֹבֵעַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ סוֹף סִימָן ש"כ דְּמֻתָּר לֶאֱכֹל תּוּתִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הַצּוֹבְעִים אַף עַל גַּב דְּצוֹבֵעַ פָּנָיו וְיָדָיו בְּעֵת הָאֲכִילָה. וּמִכָּל מָקוֹם אֲפִלּוּ הַעֲבָרַת סָרָק עַל פְּנֵי אִשָּׁה גַּם כֵּן אֵינוֹ אֶלָּא דְּרַבָּנָן, דְּאֵין צְבִיעָה מִדְּאוֹרַיְתָא עַל עוֹר הָאָדָם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה משום): (פ) **לִכְחֹל.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

כ * אֲבָל אִם הֵם צְבוּעִים אָסוּר. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) שֶׁכָּתַב אַף עַל גַּב דִּנְזָמִים מֻתָּר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף ח', שָׁאנֵי חוּטִין דְּקַל יוֹתֵר לְטָלְם [תּוֹסָפוֹת (נט: ד"ה נזמי)], וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם בְּהַגָּ"ה, יֵשׁ לוֹמַר דְּהָכָא מַיְירֵי בִּבְתוּלָה דַּוְקָא, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהִנֵּה לְדִבְרֵי זֶה הַמָּגֵן אַבְרָהָם רָמַז גַּם כֵּן הַגְּרָ"א לְעֵיל בְּסָעִיף ח' בְּהַגָּ"ה לְסַיְּעָתָא לְדִבְרֵי הָאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' פד) שָׁם שֶׁאוֹסֵר בְּאָזְנַיִם מְגֻלּוֹת. וְהִנֵּה אִם כֵּן לְפִי זֶה מַשְׁמַע, דִּבְנְשׂוּאָה יֵשׁ לְהָקֵל אֲפִלּוּ בְּחוּטִין, וְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת, דִּבְחוּטִין שֶׁקַּל לַהֲסִירָם יֵשׁ לֶאֱסֹר אֲפִלּוּ בִּנְשׂוּאָה, וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים שֶׁנִּשְׁאַר בְּצָרִיךְ עִיּוּן אִי נִתְפֹּס כְּהַתּוֹסָפוֹת אוֹ כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְהִנֵּה דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת לִכְאוֹרָה מֻקְשִׁים מְאֹד, אַחֲרֵי דִּבְתְחִלַּת דִּבְרֵיהֶם כָּתְבוּ בְּעַצְמָם אֲבָל נִזְמֵי הָאֹזֶן שָׁרֵי כִּדְפֵרֵשׁ בְּקוּנְטְרֵס (שם ד"ה נזמי האף), אַלְמָא דְּגַם הֵם מוֹדִים לִסְבָרַת רַשִׁ"י שֶׁכָּתַב דְּמִפְּנֵי שֶׁאָזְנֶיהָ מְכֻסּוֹת בְּקִשּׁוּרִים טְרִיחָא מִלְּתָא לְמִשְׁלַף וְאַחְוֵי, וּמַה זֶּה דְּקָמְסַיְּמֵי שָׁאנֵי חוּטִין דְּקַל יוֹתֵר לְטָלְם, מַה נַּפְקָא מִנַּהּ בָּזֶה, מִזֶּה נִשְׁמַע דְּטַעַם נִזְמֵי הָאֹזֶן דִּשְׁרֵי מִפְּנֵי שֶׁמְּהֻדָּק וְקָשֶׁה לַהֲסִירָם, וְזֶהוּ דְּלֹא כְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י. אֲבָל בֶּאֱמֶת הַנָּכוֹן שֶׁלִּפְנֵיהֶם הָיָה הַגִּירְסָא בְּרַשִׁ"י טַעַם לְנִזְמֵי הָאֹזֶן דְּמֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְהֻדָּק, וְנִיחָא דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת בִּפְשִׁיטוּת. וְכֵן אִיתָא בְּהֶדְיָא בַּסְּמַ"ג (לאוין סה) טַעַם לְנִזְמֵי הָאֹזֶן דְּמֻתָּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁלֹמֹה [דְּיָדוּעַ בְּכָל מָקוֹם בַּסְּמַ"ג שֶׁהוּא עַל רַשִׁ"י] מִשּׁוּם דִּמְהֻדָּקִין הֵיטֵב. וְכֵן בְּרַבֵּנוּ יְרֻחָם נָתִיב י"ב חֵלֶק י"א אִיתָא, גַּם כֵּן טַעַם לְנִזְמֵי הָאֹזֶן דְּמֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ טֹרַח לְשָׁלְפָן, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה בְּחוּטִין צְבוּעִין דְּקַל לְטָלְם מֵעַל הָאֹזֶן, חָיְשִׁינַן דִּלְמָא שָׁלֵיף וּמַחְוֵי, וְאֵין חִלּוּק בֵּין בְּתוּלוֹת לִנְשׂוּאוֹת. וְאִם כֵּן לְפִי זֶה לְהַשְּׁלֹשָׁה רַבְוָתָא הַנַּ"ל וְהֵם הַתּוֹסָפוֹת וְהַסְּמַ"ג וְרַבֵּנוּ יְרֻחָם, אֵין לְהָקֵל אֲפִלּוּ בִּנְשׂוּאָה לָצֵאת בְּחוּטִין צְבוּעִים:

כה * מִשּׁוּם צוֹבֵעַ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק עט) **שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וְהוּא מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם** (ס"ק יט) **וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"מ) **שֶׁהֵבִיא דְּיֵשׁ מֵהָרִאשׁוֹנִים שֶׁפָּסְקוּ דַּהֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר** (צד:) **דְּפוֹקֶסֶת [וְהוּא הַדִּין גּוֹדֶלֶת וְכוֹחֶלֶת כִּדְאִיתָא בְּרַ"ן** (לו. ד"ה גמ') **] חַיֶּבֶת חַטָּאת, וְעוֹד כָּתַב אַחֵר כָּךְ דְּזֶה לְעַצְמָהּ, אֲבָל**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יט (ט) אַף דְּעֶצֶם דִּינוֹ מַה שֶּׁחוֹלֵק עַל הַמְחַבֵּר אֵינוֹ בָּרוּר כַּוָּנָתֵיהּ לְהָקֵל בְּנִשְׁבַּר הָעוֹקֶץ [דְּלִכְאוֹרָה פָּשׁוּט דְּגַם בָּזֶה שַׁיָּךְ סְבָרַת הַגְּמָרָא (קכג.) דְּדַרְכָּהּ לִזְרֹק בֵּין הַגְּרוּטָאוֹת, וְאֶפְשָׁר גַּם בְּנִשְׁבַּר חַדָּהּ. וּמַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מִסֵּפֶר הַתְּרוּמָה (סי' רנד), הַמְעַיֵּן שָׁם יִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ לִדְחוֹתָהּ בְּקַל], מִכָּל מָקוֹם אַחַר שֶׁכַּמָּה אַחֲרוֹנִים הֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) לְדִינָא, לֹא רָצִיתִי לִנְטוֹת מֵהַכְרָעָתָם: **כ** (ס) רַשִׁ"י (סה. ד"ה ואפילו): **כא** (נח) וְכֵן הַסְכִּים הַגְּרָ"א דְּזֶה הוּא רְעוּלָה: **כב** (נט) רַשִׁ"י (שם ד"ה פרופות): (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יז) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק מה) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (סד: ד"ה ובלבד שלא תתן): (סא) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ש"ח סָעִיף קָטָן מ"ג, וְהֵבִיאוּהוּ פֹּה הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק מו) וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר: (סב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח). **וְעַיֵּן בִּלְבוּשֵׁי שְׂרָד שֶׁכָּתַב, דְּאַף עַל פִּי שֶׁהֲסִירָהּ מֵהַבֶּגֶד מֻתֶּרֶת לִפְרֹף בְּשַׁבָּת כֵּיוָן שֶׁפְּרָפָהּ פַּעַם אֶחָד מֵעֶרֶב שַׁבָּת,** דְּמַעֲשֶׂה מוֹעִיל, וְנַעֲשָׂה הַמַּטְבֵּעַ כְּמוֹ כְּלִי אוֹ מַלְבּוּשׁ: **כג** (סג) גְּמָרָא שָׁם (סה:): **כד** (סד) **וַאֲפִלּוּ אִם לֹא הִפִּילָה עַד עַתָּה שׁוּם עֻבָּר.** שָׁם בַּגְּמָרָא (סו:) וְרַשִׁ"י (ד"ה ולא), עַיֵּן שָׁם: **כה** (סה) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יט), וְכֵן כָּתַב בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"נ). **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּגַם אִשָּׁה מֻתֶּרֶת לֶאֱכֹל תּוּתִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הַצּוֹבְעִים,** דְּדַוְקָא בְּסָרָק עַל פָּנֶיהָ שֶׁהוּא דֶּרֶךְ צְבִיעָתָהּ לְנוֹי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲכִילַת תּוּתִים שֶׁהַפְּסִיק רֵישָׁא הוּא רַק לִשְׂפָתֶיהָ, שֶׁבָּזֶה גַּם בְּאִשָּׁה יֵרָאֶה דְּאֵין דֶּרֶךְ צְבִיעָתָהּ בְּכָךְ, דְּלֹא מָצִינוּ לְהַפּוֹסְקִים שָׁם

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שג

אֲסוּרָה (פא) פ לְטוֹחַ עַל פָּנֶיהָ בָּצֵק, דִּכְשֶׁנּוֹטְלוֹתוֹ מֵאֲדִים הַבָּשָׂר: **כו** צ אָסוּר (פב) לְקַלֵּעַ הָאִשָּׁה שְׂעָרָהּ בְּשַׁבָּת, (פג) ק וְלֹא לְהַתִּיר קְלִיעָתָהּ, ר אֲבָל יְכוֹלָה לַחֲלֹק שְׂעָרָהּ. הַגָּה: (פד) וְיֵשׁ אוֹסְרִים לַחֲלֹק שְׂעָרָהּ, דְּהַיְנוּ לַעֲשׂוֹת הַשְׁיָיטִי"ל (רש"י פ. ד"ה וכסנת) ואור זרוע (מ"ב סי' פד)). וְכֵן נָהֲגוּ לֶאֱסֹר לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי כְּלִי, אֲבָל בְּאֶצְבַּע בְּעָלְמָא נָהֲגוּ לְהַקֵּל: **כז** (פה) ש אָסוּר לִסְרֹק בְּמִסְרֵק בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ אוֹתוֹ שֶׁעוֹשִׂים (יג) מִשְׁעַר חֲזִיר, (פו) שְׁאִי אֶפְשָׁר (פז) שֶׁלֹּא יַעֲקְרוּ שְׂעָרוֹת. הַגָּה: אֲבָל מֻתָּר * לָחוֹף (פח) וּלְפַסְפֵּס בַּיָּד (בית יוסף (ל"ה ומסמנן)):

פ רש"י (צד: ד"ה וכן הפוסקת) בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים. צ שָׁם בַּמִּשְׁנָה. ק תּוֹסְפוֹת נ"ז (ע"א ד"ה במה) וְהָרֹא"ש שָׁם (פ"ו סי' א). ר תּוֹסְפוֹת ס' (ע"א ד"ה למאי) וְהָרֹא"ש (שם סי' ז) וְהָרַ"ן (כו: ד"ה לכאי) שָׁם. ש כל בו (סי' לא) וּתְשׁוּבַת הָרִיבַ"ש (סי' שצד).

בְּאֵר הַיֵּטֵב

כז (יג) **מִשְׁעַר חֲזִיר.** הָרִיבַ"ש (סי' שצד) מַתִּיר לְתַקֵּן מִעַט שְׂעַר רֹאשׁהּ בִּכְלִי הָעֲשׂוּי מִשְּׂעַר הַחֲזִיר, אֲבָל בְּמִסְרֵק אָסוּר, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הָיָה לָהּ כְּלִי מִשְּׂעַר חֲזִיר מֻיְחָדֶת לְשַׁבָּת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עֵינֵיהֶם: (פא) **לָטוֹחַ עַל פָּנֶיהָ.** וְיֵשׁ שֶׁנּוֹהֲגִין דְּבַר אִסּוּר, לְהַחֲלִיק שַׂעֲרוֹתֵיהֶם בְּחֶלֶב מְהֻתָּךְ וּמְעֹרָב בִּמְיֵנִי בְּשָׂמִים, שֶׁקּוֹרִין בְּלָשׁוֹנָנוּ פּוּמַאדֶ"ה, וְחוֹשְׁשֵׁנִי לָהֶם מֵחֲטָאת, דִּנְרָאֶה שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מְמָרֵחַ, וְרָאוּי לְהַזְהִיר בְּנֵי בֵּיתוֹ עַל זֶה [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"י)]: **כו (פב) לְקַלֵּעַ.** (פו) מִדְּרַבָּנָן, מִשּׁוּם דְּדָמֵי לִבְנְיָן, [(פז) וְכִדְדָרְשִׁינַן עַל הַפָּסוּק יַיְבֶּן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע' (בראשית ב כב) מְלַמֵּד שֶׁקִּלְּעָהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְחַוָּה וַהֲבִיאָהּ אֶל הָאָדָם, וְשָׁכֵן בִּכְרָכֵי הַיָּם קוֹרִין לִקְלִעְיתָא בְּנְיָתָא]. אֲבָל הַקּוֹלֵעַ נִימִין בְּתָלוּשׁ, חַיָּב מִשּׁוּם אוֹרֵג כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ט הי"ט), וְהָכָא בְּשֶׁעָר לֹא חָשִׁיב אֲרִיגָה, מִשּׁוּם דְּהוּא מְחֻבָּר בְּרֹאשׁוֹ. (פח) וְעוֹד דְּאֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, שֶׁעוֹמֶדֶת לְסְתִירָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"כ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (צד: ד"ה וכי)]. וְהִנֵּה כָּל זֶה בִּמְחֻבָּר, וְהַקּוֹלַעַת שְׂעַר פֵּאָה נָכְרִית [שָׁקוֹרִין פַּארוּ"ק], אַף דְּאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם בּוֹנֶה, אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִשּׁוּם אוֹרֵג, דְּאַף אִם נֵימָא דְּאֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, (פט) עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן מִיהוּ אָסוּר. (ע) וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה, דְּאֵין כְּדַאי לִמְחוֹת בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ לָנוּ: (פג) **וְלֹא לְהַתִּיר קְלִיעָתָהּ.** דְּדָמֵי (עא) לְסוֹתֵר: (פד) **וְיֵשׁ אוֹסְרִין לַחֲלֹק שְׂעָרָהּ.** מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ תְּלִישָׁה, וְהַדְּעָה רִאשׁוֹנָה דְּמֻקֶּלֶת סְבִירָא לָהּ, כֵּיוָן דְּאֵינָהּ מִתְכַּוֶּנֶת לָזֶה, וְלָאו פְּסִיק רֵישָׁא הוּא: **כז** (פה) **אָסוּר לִסְרֹק.** מִשּׁוּם תְּלִישַׁת שְׂעַר הַגּוּף, דְּהָוֵי (עב) תּוֹלְדָה דְּגוֹזֵז: (פו) **שְׁאִי אֶפְשָׁר וְכוּ'.** וְעַל כֵּן (עג) אַף אִם אֵינוֹ מְכַוֵּן לִתְלִישַׁת הַשֵּׂעָר גַּם כֵּן אָסוּר, (עד) דְּהָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא. וּבַגְּמָרָא (נזיר מב.) אִיתָא דְּכָל הַסּוֹרֵק לְהַשִּׁיר נִימִין הַמִּדְלַדְּלִין [הַיְנוּ שֶׁנִּתְלְשׁוּ קְצָת וַעֲדַיִן לֹא נַעֲקְרוּ לְגַמְרֵי] מִתְּכֻנַּן כְּדֵי לְהַפְרִיד הֵיטֵב שַׂעֲרוֹתָיו, (עה) וְנַפְקָא מִנַּהּ מַנַּהּ, דַּאֲפִלּוּ בְּמִסְרֵק רָךְ [כְּגוֹן בַּאֲרְשָׁ"ט רַכָּה] שַׁאֵינוֹ פְּסִיק רֵישָׁא גַּם כֵּן אָסוּר, אִם לֹא בְּאֹפֶן שֶׁאֵין מְכַוֵּן לְהַשִּׁיר הַנִּימִין הַנ"ל. כָּתַב בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"ב), רָאִיתִי אֲנָשִׁים מְקֻלְּקָלִים לִסְרֹק רֹאשָׁם בְּשַׁבָּת, וְכִמְעַט נַעֲשָׂה הַדָּבָר כְּהֶתֵּר אֶצְלָם, וְאוֹי לָעֵינַיִם שֶׁכָּךְ רוֹאוֹת לַעֲבֹר בְּשֹׁאט נָפֶשׁ עַל לְחֹלֶל שַׁבָּת בְּיָדַיִם, וּמֵהָרָאוּי לְכָל חָכָם בְּעֵירוֹ לְהַזְהִיר עַל זֶה, אוּלַי יִשְׁמְעוּ וְיִקְחוּ מוּסָר, עַד כָּאן דִּבְרָיו. וּמַה שֶּׁמְּשִׁיבִין שֶׁמַּכְרִח לְתַקֵּן שַׂעֲרוֹתָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּנֶּה בִּפְנֵי חֲבֵרָיו, הֲלֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּאֹפֶן הַהֶתֵּר בְּנִ"ל, וְגַם כְּדַלְקַמְיהּ בְּסָעִיף קָטָן פ"ז, וּמִלְּבַד כָּל זֶה, הֲלֹא יָכוֹל לָחוֹף וּלְפַסְפֵּס שַׂעֲרוֹתָיו בְּיָד, וְלָמָּה יַעֲבֹר אִסּוּר חָמוּר כָּזֶה בְּיָדַיִם: (פז) **שֶׁלֹּא יַעֲקְרוּ שְׂעָרוֹת.** וּמִכָּל מָקוֹם (עו) מֻתָּר לְתַקֵּן מְעַט אֶת שַׂעַר הָרֹאשׁ בִּכְלִי הָעֲשׂוּי מִשַּׂעַר חֲזִיר, דְּדָוְקָא לִסְרֹק אָסוּר בּוֹ דְּמַשִּׁיר שֵׂעָר, אֲבָל לְתַקֵּן מְעַט שָׂרִי, וּבִמְסֹרֵק אָסוּר אַף בָּזֶה. (עז) וְנָהֲגוּ שֶׁיִּהְיֶה הַכְּלִי הֶעָשׂוּי מִשַּׂעַר חֲזִיר מְיֻחָד לְשַׁבָּת, (עח) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִיחֲזֵי כְּעֵבְדִין דְּחוֹל: (פח) **וּלְפַסְפֵּס בַּיָּד.** הַיְנוּ (עט) שֶׁמְּבַדִּיל בְּיָדָיו שַׂעֲרוֹתָיו זוֹ מִזּוֹ. וּבִרְמַבַּ"ם (פ) אִיתָא חוֹפֵף עַל שְׂעָרוֹ בְּיָדוֹ וְחוֹכֵךְ בְּצִפָּרְנָיו, וְאַף אִם נָפַל שֵׂעָר עַל יְדֵי זֶה אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, שֶׁהֲרֵי אֵין כַּוָּנָתוֹ לְהַשִּׁיר, וְאָפְשָׁר שֶׁלֹּא יַשִּׁיר. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שכ"ו סָעִיף ט' וְי' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס"ק כו), שֶׁלֹּא יָחוֹף בְּדָבָר שֶׁמַּשִּׁיר שֵׂעָר וְדַאי:

בְּאוּר הֲלָכָה

לַחֲבֶרְתָּהּ לִכְלֵי עַלְמָא חַיָּבֶת, וְצֵיֶן עַל זֶה ש"ס פֶּרֶק הַמַּצְנִיעַ (צה.), וְדַעְתּוֹ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר שָׁם שִׁטְתּוֹ כְּרַבָּנָן. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שִׁגֵּר בָּזֶה,** דְּשָׁם אַלִּיבָּא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר קָאָמַר כְּדִמּוּכָח שָׁם בְּסוֹף דִּבְרָיו, וְכֵן אִיתָא בְּתוֹסְפְתָּא (פ"ט הי"ב) בְּהָדְיָא דְּהוּא מִשְּׁמֵיהּ דְּרַבִּי אֶלְעָזָר. וְהִשְׁתָּא בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י (שם ד"ה לעצמה), דְּלַעֲצָמָהּ פְּטוּרָה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִבְנוֹת יָפָה. וּמַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מֵרַבִּי"ז (שלטי הגבורים לו. אות ב) גַּם כֵּן לָאו רְאָיָה הִיא, כְּלָל, דְּאָפְשָׁר דְּרַבִּי"ז סְבִירָא לַהּ כְּהָרִאשׁוֹנִים דִּסְכִירָא לְהוּ דְּהַלָּכָה כְּרַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָל לְרַבָּנָן בְּוַדַּאי דְּאַף לַחֲבֶרְתָּהּ פְּטוּרָה, וְזֶה טַעַם הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ו) שֶׁפָּסַק כְּרַבָּנָן, וְטַעַם בִּסְתָמָא דִּבְאַלּוּ הַדְּבָרִים גּוֹדֶלֶת וּפוֹקֶסֶת, וְכֵן בְּכוֹחֶלֶת יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר, וְלֹא חִלֵּק דְּלַאֲחֵרִים חַיָּב חַטָּאת גַּם כֵּן:

כז * לָחוֹף וּלְפַסְפֵּס בַּיָּד. אִיתָא בְּשַׁ"ס (צה.) דְּפוֹקֶסֶת אָסוּר מִשּׁוּם שְׁבוּת, דְּדָמֵי לְבָנְיָן כְּמוֹ גּוֹדֶלֶת. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י (צד: ד"ה וכן הפוקסת) בְּשֵׁם רַבּוֹתָיו, דְּהַיְנוּ שֶׁמִּתַּקֶּנֶת שְׂעָרָהּ בְּמִסְרֵק אוֹ בְּיָדֶיהָ. **וְכָתַב הָרִיבַ"ש** (סי' שצד) שֶׁאֵין כַּוָּנַת רַשִׁ"י בָּזֶה בְּסִרְיָקָה, דְּזֶה אָסוּר מִשּׁוּם גּוֹזֵז, וְעוֹד שֶׁלֹּא אָמְרוּ סוֹרֶקֶת בְּמִסְרֵק, אֶלָּא הוּא תִּקּוּן אַחֵר נַעֲשֶׂה בְּמִסְרֵק, וְאָפְשָׁר שֶׁהוּא **הַתִּקּוּן שֶׁעוֹשִׂין הַנָּעָרוֹת, שֶׁאַחַר שֶׁרָאשָׁן הָיָה סָרוּק יָפֶה וְאֵין בּוֹ חֲשָׁשׁ שֶׁל הַשְׁרַת נִימִין, רוֹחֲצִין הַמִּסְרֵק בְּשֶׁמֶן טָרוּף בְּמַיִם, וּמַעֲבִירִין הַמִּסְרֵק עַל רֹאשָׁן לְהַדְבִּיק הַשְּׂעָרוֹת זוֹ בָּזוֹ וּלְהַשְׁבִּיבָן עַל הָרֹאשׁ, וְזֶה דּוֹמֶה לִבְנְיָן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, מִשְּׁמַע דְּבִלְאוֹ הָכִי שְׁרֵי לַעֲשׂוֹת זֶה הַתִּקּוּן, אַחַר שֶׁכְּבָר הָיָה הָרֹאשׁ סָרוּק יָפֶה וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה רַק לְהַשְׁבִּיב הַשֵּׂעָר.** וְכָל זֶה מְפֻגָּן אַבְרָהָם (ס"ק כג), וְעַיֵּן בְּסָעִיף קָטָן כ"ב בְּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁכָּתַב בְּצַעְמוֹ לְדַעַת הָרִיבַ"ש שֶׁדַּאֲפִלּוּ לְתַקֵּן מְעַט הַשֵּׂעָר בְּמִסְרֵק גַּם כֵּן אָסוּר, אַךְ יֵשׁ לוֹמַר דְּשָׁם מְיִירֵי שֶׁלֹּא הָיָה הָרֹאשׁ עֲדַיִן סָרוּק יָפֶה, וְעַל כֵּן אַף בְּתִקּוּן מְעַט תּוֹלֵשׁ שֵׂעָר בְּמִסְרֵק):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּשֵׁם הַכְּל בּוֹ (סי' לא) וּבְכֶרֶם הַבַּיִת (שם), וְלִכְאוֹרָה הָכָא גַּם בָּרָק הַבַּיִת מוֹדֶה: (עה) **וּבְקִלִּיעָה תְּלוּשָׁה יֵשׁ אִסּוּר לְמַתָּרָה, מִשּׁוּם דְּדָמֵי לְתוֹלְדַת בּוֹצֵעַ,** עַיֵּן בְּרִמַּ"ס בְּסוֹף פֶּרֶק תְּשִׁיעִי בַּהֲלָכָה כ': **כז** (עג) רִיבַ"ש (סי' שצד). וְעַיֵּן שָׁם דְּאַפְלּוּ לְמַאן דְּאָמַר בְּעָלְמָא מְלָאכָה שְׁאֵינָהּ צְרִיכָה לְגוּפָהּ פְּטוּר, הָכָא חַיָּב, דִּבְמִשְׁכָּן הָיוּ גּוֹזְזִים עוֹרוֹת תְּחָשִׁים אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ צְרִיכִין לַצֶּמֶר, וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי הַר"ן שַׁבָּת צ"ד (ע"ב ד"ה מחלוקת) בְּשֵׁם (הָרַא"ה) [רַשַׁ"י], אֲמָנָם תּוֹסְפוֹת שָׁם (ד"ה אבל) סְבִירָא לְהוּ דְּתַלְיָא בְּפַלְגְּתָא, וְאָמְנָם אִסּוּרָא לְכְלֵי עַלְמָא יֵשׁ בָּזֶה: (עג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כב): (עד) וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר דְּפְסִיק רֵישָׁא לֵית לֵהּ שָׁרֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן ש"כ (סי"ח), מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּהַפְרֵדַת הַשְּׂעָרוֹת, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר זוּלַת הַשֶּׁרֶת הַשְּׂעָרוֹת, הֲרֵי כְּפְסִיק רֵישָׁא דְּנִיחָא לֵהּ [וְרִיבַ"ש (שם)]: (עה) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (עו) הָרִיבַ"ש (שם). וְעַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק יא) שֶׁגַּם הוּא מוֹדֶה לְהַמְחַבֵּר, דְּלֹא כְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס"ק כב), וְכֵן מַשְׁמַע בְּרִיבַ"ש (שם), עַיֵּן שָׁם: (עז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שכ"ז (סק"א): (עח) פְּרִי מְגַדִּים שָׁם (א"א סק"א), **וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי** (שם) **כָּתוּב שֶׁזֶּה הַכְּלִי הוּא כְּלִי קָטָן, שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד לִסְרִיקַת הַשְּׂעָרוֹת,** עַיֵּן שָׁם: (עט) רַשַׁ"י (נזיר מב. ד"ה מפספס): (פ) פָּרַק ה' מֵהִלְכוֹת נְזִירוּת (הי"ד) שֶׁמְּפֹרָשׁ שֶׁחוֹפֵף הַיְנוּ בְּיָדוֹ וּמְפַסְפֵּס הַיְנוּ בְּצִפָּרְנָיו:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah